

HUHTIKUU
4/2012

SISÄLTÖ

.....
Tervetuloa kevät,
KYLÄKAUPPA JA
KESÄASUKKAAT!

.....
KYLÄKAUPPA VIRRANPOIKA
ALOITTA A PUTKILAHDESSA

.....
TÄSMÄSÄÄTÄ PUTKILAHTTEEN

LAURI KALLIO 90 VUOTTA

.....
KETTERÄN TULET

.....
KINKERIT PUTKILAHDESSA

.....
WANHAT KUVAT

.....
VAPPUNA 1932

.....
SIVIILIKRIISINHALLINTAA
ACEHISSA 2005 - 2006

.....
KIITOS ILMOITTAJILLE,
ILMAN TEITÄ TÄMÄ LEHTI EI VOISI
ILMESTYÄ TÄSSÄ LAAJUUDESSA.

.....
TILAA KYLÄLEHTI LAHJAKSI!

Putkilahden *Kylälehti*

Putkilahden kylälehti myös internetissä:
www.putkilahti.net

Perustettu 1993.
Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Kylän paras tiedottaja.

Irtonumero
2,00 euroa

PEHMIS Putkilahtelaissyntyisen taiteilijan Hannu Riikosen maalatusa kipsistä valmistama veistos vuodelta 1999. Kuva: Aune Turunen.

Joutsan Konehuolto

Jousitie 1 A, 19650 Joutsa

• JONSERED • HUSQVARNA • TOHATSU • DERBI • KEEWAY

• Myynti • Huolto • Korjaukset
• Varaosat • Myös muut merkit

(014) 882 298, 0500 710 416
Fax (014) 882 300

Aune Turunen, päätoimittaja
**Tervetuloa kevät,
kyläkauppa ja
kesäasukkaat!**

Huhtikuu on alkanut hyvillä uutisilla. Jo huhtikuun puolella toimintaansa aloitteleva Kyläkauppa Virranpoika ystävällisine kauppiaineen toivotetaan lämpimästi tervetulleeksi kyläämme. Pidetään nyt yhteistuumin kauppa omanamme ja otetaan kiitollisina vastaan kaikki kaupan tarjoamat palvelut. Me tarvitsemme kauppaa ja kauppa tarvitsee meitä. Yhteistuumin tästä eteenpäin!

Huhtikuu huhuilee keväästä, jäät sulavat ja maa vapautuu roudastaan. Luonto hymyilee ympärillä monin lupauksin kohti kesää ja kasvua. Alkava kevät kutsuu pikkuhiljaa kaukaisimmatkin vapaa-ajan asukkaamme mökeilleen keväisten puuhiensa pariin. Toivotamme heidät kaikki lämpimästi tervetulleiksi keskuuteemme!

Putkilahti on aina ollut suosittu kesäviettopaikka. Jo 1920 -luvulla täällä lomail-

tiin säännöllisesti, tavallisimmin vuokratioloissa. Ensimmäiset kesähuvilat ilmestyivät Putkilahden maisemiin 30 -luvun alkuvuosina. Nyt kesäasuntoja on lukematon määrä eri puolilla kyläämme. Lukemattomat ovat myös ne ihmiset, jotka vuosikymmenten kuluessa ovat kylällämme kesää viettäneet. Kukin heistä on jättänyt omanlaisensa jäljen tähän ympäristöön ja myös kylän henkeen, tietämättäänkin. Ilolla voimme huomata, että jäljet ovat olleet hyviä, meille kaikille monella tavalla rikastuttavia, elämää avartavia.

Kylälehdellämme on ollut ilo ja kunnia tutustuttaa lukijoitamme lukuisiin mökkiläisiimme julkaisemalla heidän kirjoituksiaan ja samalla valaisten sitä, miten mielenkiintoisia ja monilahjakkaita ihmisiä kylällämme asuu.

Eräs onnellisen elämän perusedellytyksistä on siinä, että saa elää rauhassa itsensä ja ympäristönsä kanssa. Jokainen tätä haluaa, mutta aina se ei ole mahdollista. Tämä maailmamme on yhä enenevässä määrin täynnä vaikeita ongelmia ja niiden mukanaan tuomia katkeria kärsimyksiä. Monien kansojen kysymyksenä tänä päivänä onkin, miten selvitä silloin kun hätä ja pelko ovat ahdistavimmillaan. Kaikki eivät saa kysymykseensä koskaan vastausta, mutta joskus sentään pyritään löytämään apua ja keinoja tilanteiden rauhoittamiseksi. Erästä sellaisesta saamme lukea tässä lehdessämme julkaisusta eversti evp. Ossi Kettusen artikkelista.

Jo aikoinaan Voltaire (1694 - 1778), valistusajan huomattavin kulttuuripersoonaa kirjoitti: ”Jotta yhteiskunta voisi säilyä, täytyy olla lakeja, samoin kuin jokaista peliä varten täytyy olla sääntöjä.” Tämä satoja vuosia vanha ajatus olisi oiva ja käyttökelpoinen toteutettavaksi edelleenkin kaikissa meidänkin aikamme yhteiskunnissa.

Putkilahden KYLÄLEHTI

(ISSN 1236665X)

PERUSTETTU 1993. ILMESTYY KERRAN KUUSSA.

KUSTANTAJA: PUTKILAHDEN KYLÄSEURA RY

PUHEENJOHTAJA: VEIKKO RIIKONEN

SÄHKÖPOSTI: VRIKONEN@LUUKKU.COM

OSOITE: KÖNNÖNTIE 20, 41870 PUTKILAHTI

PUHELIN: (0400) 629 049

PAINOS: 340 KPL

TILAAJIA: 260 (Joulukuu 2011)

PAINOPAIKKA: KOPIJYVÄ OY, JYVÄSKYLÄ

KYLÄLEHDEN KEHITTÄMINEN

KYLÄLEHDEN YHTEYSHENKILÖT OTTAVAT VASTAAN EHDOTUKSIA LEHDEN KEHITTÄMISEKSI. HEILLE VOI TARJOTA MYÖS AINEISTOA JULKAISTAVAKSI. YHTEYSHENKILÖLUETTELO OIKEALLA.

TILAUSHINNAT 1. 1. 2012 ALKAEN

PERUSHINTA EUROA 23.00/12 NUMEROA

KESTOTILAUSALENNUS EUROA 3,00 / VUOSI

SUOMEN ULKOPUOLELLE LISÄHINTA EUROA 3,00/ VUOSI

IRTONUMEROT EUROA 2.00.

ILMOITUSHINNAT 1. 1. 2011 ALKAEN

PERUSHINTA 0,13 €/PALSTAMM. .

TOISTUVA ILMOITUS 0,10 €/PALSTAMM

TAKAKANNEN VÄRI-ILMOITUSLISÄ 0,05 €/PALSTAMM

KANNEN VÄRI-ILMOITUS 0,50 €/MM (140 MM LEVEYS)

ILMOITUKSESTA LASKUTETAAN VÄHINTÄÄN 20 €

YHDISTYSTOIMINTA SOPIMUKSEN MUKAAN

PUTKILAHDEN UUTISIA INTERNETISSÄ:

<http://www.putkilahti.net/>

PÄÄTOIMITTAJA:

AUNE TURUNEN P. (050) 464 3683

VESPUOLENTIE 1568, 41800 KORPILAHTI

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

MUU TOIMITUSKUNTA:

VALTO KOSKINEN, TAITTO P. (050) 563 7344

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

MARJA RIIKONEN, OSOITEREKISTERI, P. 040 064

7909

SÄHKÖPOSTI: RIIKOSKA(AT)LUUKKU.COM

LASSE ELFVENGREN, P. 040 705 6806

SÄHKÖPOSTI: LAELFVEN@PP.INET.FI

Uudet tilaukset:

Yllä mainitut yhteyshenkilöt

Aineistopäivämäärä:

Ilmestymiskauden ensimmäinen päivä

Kyläkauppa

Virranpoika

aloittaa Putkilahdessa

Putkilahdessa on jälleen oma kyläkauppa. Jo legendaarisesti muodostunut Virran Puoti tulee jatkamaan toimintaansa nyt nimellä Kyläkauppa Virranpoika. Kaupan avajaisia on jo odotettu hartaasti, mutta sekä kaupan että asunnon kunnostustyöt ovat vaatineet oman aikansa, jonka lisäksi on jouduttu odottelemaan byrokratian rattaissa viipyviä lupia. Nyt asiat alkavat olla järjestyksessä ja luvat saatu, joten myyntihommat uudistuneessa kauppatilassa pääsevät huhtikuun aikana hiljalleen käyntiin. Kauppioiden mukaan varsinaiset avajaisjuhlatilaisuudet ovat tulossa sitten myöhemmin, kun kauppatyössä on päästy ensin hyvään alkuun.

Uudet kauppiamme, Jukka ja Pirkko Tapiola, tulevat Pohjois-Karjalasta ja he molemmat palaavat lähelle entisiä kotikyliään. Jukka on kotoisin Muuramesta ja Pirkko Korpilahdelta. Nyt työ- ja asuinpaikka löytyi Putkilahdesta.

Jukka Tapiolalla on vankka kokemus kauppa-alalta, sillä hän toiminut kauppianaan jo yli 20 vuotta. ”Kauppiaan ammatti on hänelle luotu”, toteaa puoliso Pirkko, jolla on myös kokemusta kaupassa työskentelystä. Hän tulee toimimaan kaupassa miehensä apuna ja taustatukena kaikessa missä tarvitaan.

Virranpoika kuuluu Vihuri Oy:n Tarmoketjuun. Tavaravalikoima koostuu peruselin- tarvikkeista ja tavaroista, Tarmotuotteista. ”Valikoimaa lisätään ja tarkistetaan menekin ja asiakkaiden toiveiden mukaan. Paikallisia tuotteita otetaan myös myyntiin, mikäli löytyy tuottajia. Meillä voi käydä vierailmassa ja kertomassa toiveitaan kaupan valikoimaa

ja palveluita kohtaan”, lupaa kauppias.

Muita palveluja kaupan yhteydessä on nettipalvelupiste sekä pieni kahvipiste, jossa asiakkailta on mahdollisuus nauttia kahvia tuoreen paistetun pullan kera. Tällä tietämällä polttoainemyyntiä eikä postipalvelua ainakaan aluksi ole tulossa. Kotiinkuljetukset järjestetään kysynnän mukaisesti.

Kauppiiaan mukaan kaupan aukioloajat ovat edelleen harkinnassa: ”Asiakkaiden toiveita kuuntelemalla toteutamme aukioloajat kaikkia palveleviksi. Viikonloppuisin kauppa tulee olemaan auki joitakin tunteja, sekin kysynnän mukaan.”

Tapiolat kertovat ottavansa työnsä vastaan suurena, innostavana haasteena: ”Haluamme palvella asiakkaitamme sydämellä. Ilman asiakkaita ei ole meitä, joten toivomme että yhdessä kanssanne saamme kyläämme elävyyttä ja vanhan ajan kyläkaupan kyläläisten kohtaamispaikkana ostosten yhteydessä, jälleen uuteen arvoonsa. Haluamme kuunnella asiakkaidemme toiveita ja täyttää ne mahdollisuuksien mukaan”.

Putkilahtisille Virran Puodin uusi herääminen Kyläkauppa Virranpoikana on suuri ilo. Samoin kylämme kesäasukkaille vanhan ajan kyläkaupassa asioiminen tulee olemaan mieleistä. Kauppa on kylän keskus, jossa kohdataan toinen toisiamme ja pidetään yllä kallisarvoista kylään kuuluvaa hyvää yhteishenkeä.

Kaupan jatkuminen ja menestyminen Putkilahdessa on nyt meistä kyläläisistä kiinni. Toivottavasti jokainen täällä ymmärtää asiakasuskollisuuden merkityksen.

Tervetuloa mukaan kylämme elämään, Pirkko ja Jukka!

Parhaat menestyksen toivotukset Kyläkauppa Virranpojalle!

AUNE TURUNEN

Putkilahden kyläseura ry

Kevät- kokous

sunnuntaina 22.04.2012

kello 13.00 Koulupuistossa

Esillä sääntömääräiset asiat

Kahvitarjoilu! Tervetuloa!

IDO KYLPYHUONEKALUSTEET

Putket,
pumput,
vesijohtotarvikkeet,
muut LVI-tarvikkeet

Uponor

Myynti ja asennus
Heikki Vilkmán
19910 Tammijärvi
p. (0400) 244 362

Oras

Kerromme kerran viikossa
keskiviikkoisin koko pitäjän uutiset

Tilaa **KORPILAHTI** ja lue
PAIKALLISLEHTI

Kokkotie 11 C 17, 41800 KORPILAHTI
p.040 1977 400, faksi 822 471
toimitus@korpilahtilehti.fi
ilmoitukset@korpilahtilehti.fi
www.korpilahtilehti.fi

Parturi-Kampaamo Mirkka Tuominen

Tammijärventie 256
19910 Tammijärvi
puh. 044 5035128
ma-pe 9-17
ilt. ja la sop.muk.

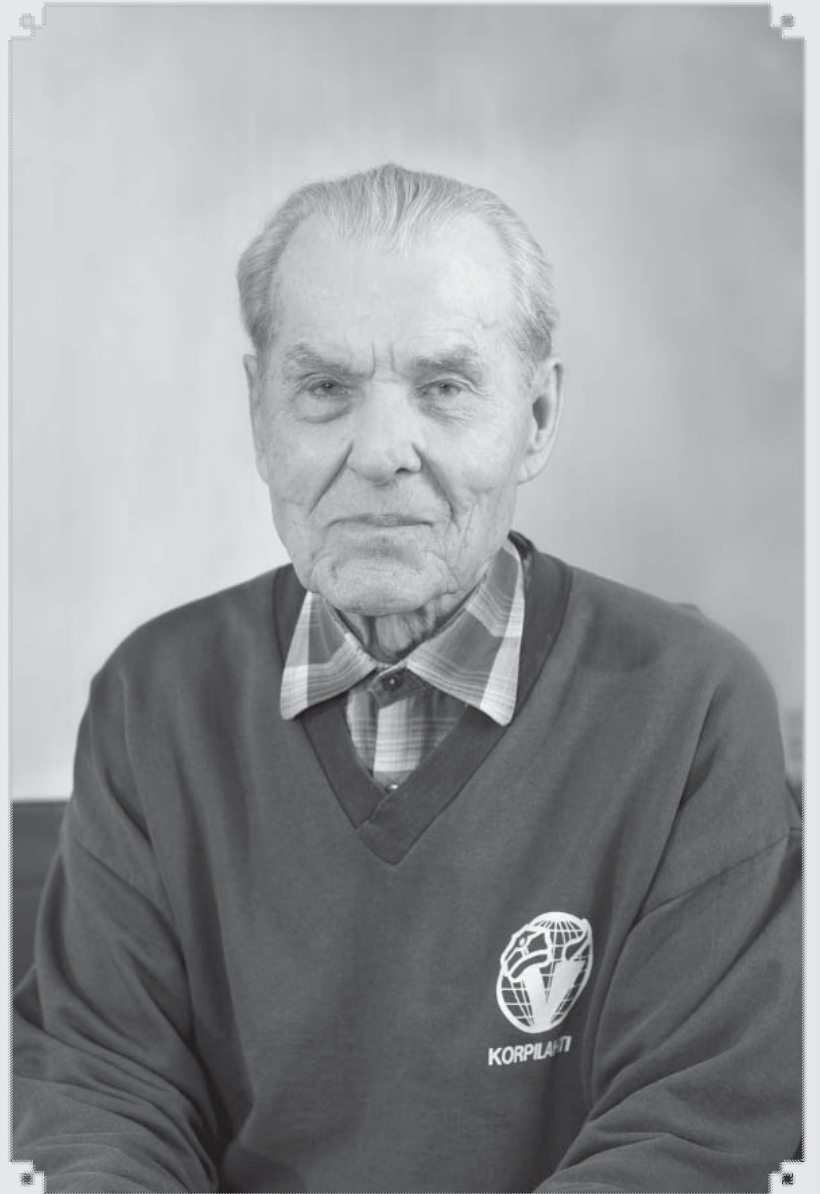
Lauri Kallio 90 vuotta

Lauri Kallion 90 -vuotissyntymäpäivänä 8.3. lähdimme onnittelemaan naapuria, nykyistä ja entistä. Laurin tyttäret Eila ja Raija olivat loihdineet mah-tavan kahvipöydän monine herkkuihin. Kodissa odotettiin vieraita. Jonkin ajan kuluttua saapui myös seurakuntamme diakonissa Kirsi Lepoahokin tervehdyskäynnille.

Tapasimme erittäin hyväntuulisen ja elämänmyönteisen vanhuksen ja juttelimme monista asi-oista sekä päiväsankarin nykyisestä kunnosta. Tyt-täret kertoivat, että isä luo vielä lumet pihasta itse ja kärrää ne ihan kauaksi kärryllä. Päivisin hän käy pyöräpotkurin kanssa vielä naapureitakin tervehti-mässä. Vaikka kuulo on vähän heikentynyt ja muisti jonkun verran, on muuten elämä kunnossa. Onnel-lista on, kun voi vielä asua omassa kodissa ja työt käyvät laittamassa ruokaa ja hoitamassa siivouksen sekä muutkin tarvittavat asiat. Lauloimme yhdessä virsiä ja Kirsi puhui kaikkien puolesta.

Toivotamme Laurille hyviä elinpäiviä jatkossa ja Jumalan siunausta. Näihin toivotuksiin yhtyy koko kylän väki. Yhdessäolosta kiittäen.

ENTINEN NAAPURI KIRSTI KOSKINEN
KUVA OSMO WEIJO

Ketterän tulet

Ketterän tulet Ylisjärven Lettosaassa pidet-tiin taas, päiväksi osui palmusunnuntai 1.4. Keli oli tilattuna aivan loistava, jää hyvässä kunnossa ja paikalle tultiinkin jalan, suksin, potkukelkalla, polkupyörillä sekä koneavus-teisin yhdistelmin. Saassa oli lähes 30 hen-keä, kiittävästi myös pieniä retkeläisiä.

Tunnelma oli rennon keväinen ja ylvät kansallislintumme kunnioittivat tapahtu-maa ohilennollaan.

TEKSTI: TIMO SUOMINEN
KUVA: NILO HUUJÄRVI

Paikallissää Putkilahti, Jyväskylä**Sääennuste**

Lisätietoa

su				ma					ti			ke		to		pe	
12	15	18	21	00	03	09	15	21	03	09	15	03	15	03	15	03	15
1°	3°	2°	-6°	-9°	-11°	-8°	4°	-2°	-6°	-1°	4°	1°	4°	1°	6°	0°	6°

Ennuste päivitetty 8.4.2012 8:00.

Auringon nousu tänään 6:16. Auringonlasku tänään 20:24. Päivän pituus on 14 h 8 min.

Jyväskylä: ei varoituksia voimassa. Katso koko Suomen varoitukset »

Paikalliset säähavainnot

Havaintoasema: Joutsa Leivonmäki Savenaho

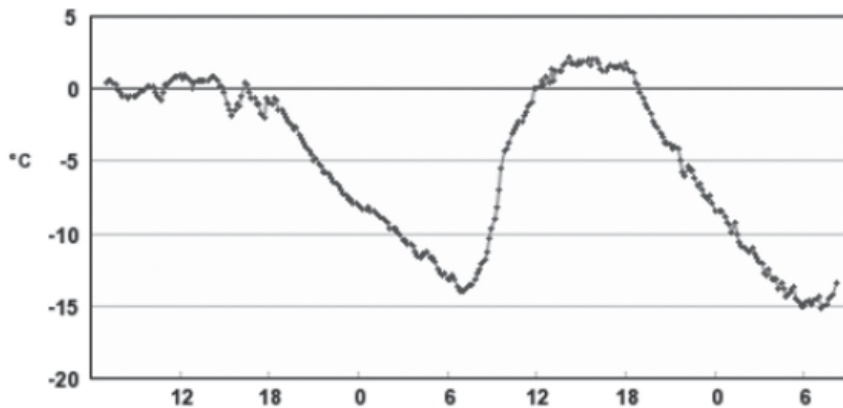
Tuorein säähavainto:

8.4.2012 8:10 Suomen aikaa

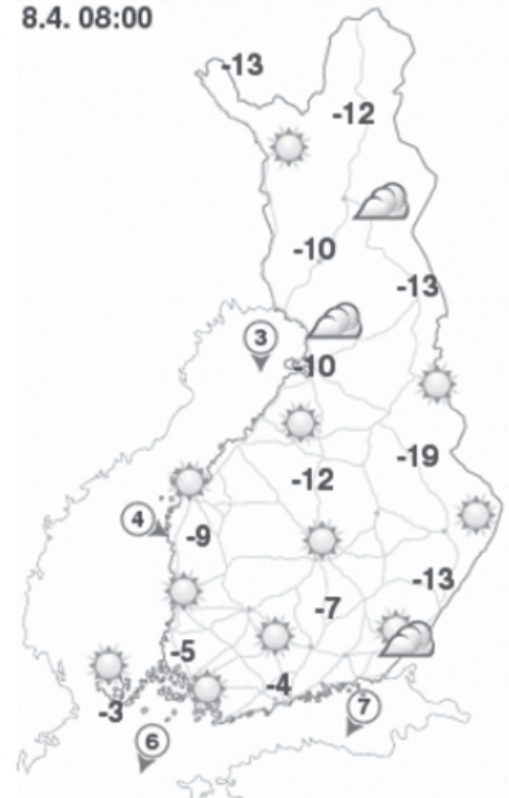
Lämpötila	-13,4 °C	Kosteus	87 %
Kastepiste	-15,2 °C	Tunnin sadekertymä	0,0 mm (8:00)
Lumensyvyys	47 cm		

Viimeisimmän 2 vuorokauden havainnot

Lämpötila Kosteus Sade

Koko Suomi

8.4. 08:00

Sää nyt Sää huomenna Sää ylihuomenna
Varoitukset Ylin lämpötila Alin lämpötila

Täsmäsää Putkilahteen

Mahtaako Töppöspohjalla sataa ensi viikon torstaina klo 15? Ilmatieteen laitos ja Foreca tarjoavat nettisivuillaan täsmäsääennusteita Putkilahteen. Molempien tarjoamat palvelut ovat helpokäyttöisiä, ilmaisia ja julkisia, ts. käyttäjätunnuksia/salasanoja ei tarvita. En osaa sanoa, miten hyvin nuo ennusteet ovat tähän saakka pitäneet paikkaansa.

Ilmatieteen laitoksen sivuilla <http://ilmatieteenlaitos.fi/> paikkakunta (Putki-

lahti) syötetään sivun yläalaidan kenttään ”Katso paikallissää/syötä paikkakunta”. Putkilahden lisäksi tarjotaan täsmäsääennuste myös Korospohjaan. Täsmäsääennuste ulottuu viiden vuorokauden päähän.

Forecan sivuilla www.foreca.fi paikkakunta syötetään sivun yläalaidan Paikkahakukenttään. Putkilahden lisäksi Foreca tarjoaa täsmäsääennusteen ainakin seuraaville Putkilahden ”paikkakunnille”: Korospohja, Jollanniemi, Töppöspohja, Kilvensalo, Rantuu, Kouhinsalo, Hiironiemi, Hiirpohja, Vilja-

mensaari, Reinanpohja, Nokkospohja, Peuhanniemi, Kassaari, Herapohja.

Myös Forecan täsmäsääennuste ulottuu viiden vuorokauden päähän. Sivuilta voi lisäksi katsella mm. 10 päivän päähän ulottuvaa ennustekarttaa, joka tarjoaa ”nopean näkymän valitun paikkakunnan säätilan kehittymiseen”. Ennustekartan päivää voi katsoa myös tuntitasolla.

TEKSTI: RISTO PERTTULA

KUVA: ILMATIETEEN LAITOS /NETTISIVUT

Kinkerit Putkilahdessa

Putkilahden kinkerit vietettiin Könnön talossa, Veikko ja Marja Riikosen kodissa.

Kinkeripäivän sää oli kaunis ja aurinkoinen, niinpä kinkeriväkeä oli kerääntynyt yli kaksikymmentä henkeä. Seurakunnasta oli saapunut aluekappalainen Marjut Haapakangas ja kanttori Petri Tiusanen.

Tilaisuus alkoi kahvitellulla, jonka höysteksi talon emäntä oli loihtinut runsaasti niin makeaa kuin suolaistakin herkkua.

Kahvitellun jälkeen Marjut Haapakangas aloitti kinkerit rukouksella. Alkuvirren jälkeen ryhdyttiin suunnittelemaan kinkkeripiirin toimintakautta tulevalle vuodelle. Kylänvanhimmaksi valittiin edelleen Uolevi Turunen. Lähetysvastaavana jatkaa Annikki Saarinen ja diakoniavastaavana Virpi Ruth-Salonen. Kinkeritoimikuntaan lisäjäseniksi tulivat Sisko Ruth ja Orvokki Kakko. Toivotaan onnea ja siunausta tehtävän hoitamiseen. Yhteisvastuukerääjiksi nimettiin Sisko Ruth ja Orvokki Kakko. Aino Riikonen oli hoitanut keräystä kolmekymmentä vuotta suurella kiitoksella.

Sitten siirryttiin kinkkeriläksyjen pariin. Hyvinhän me läksyt osattiin, taisi Haapakangas pitää meitä helpolla. Mutta olihan siinä keskusteltavaa tärkeästä asiasta; ***tuleeko lapsen kunnioittaa vanhempiaan?***

Keskusteltiin vielä maaseudun nykytilasta. Väki on vähentynyt kylällä, seurakunnan toiminta on hiljentynyt joka puolella. Vanhempaa väkeä Putkilahdestakin on muuttanut kirkonkylälle palvelujen ääreen.

Nykyiset nuoret ovat työkiireitten vuoksi estyneitä toimintaan. Vanhusväki on lisääntynyt, ikärakenne on noussut huomattavasti, joten seurakunnan työmäärä on lisääntynyt. Meidän kaikkien olisi omalta osaltamme ja voimiemme mukaan käytävä katsomassa yksinäisiä ihmisiä. Tänä päivänä yksinäisyys on lisääntynyt, myöskin kirkonkylällä, jossa sentään toimintaa ja yhteisiä tapaamisia on enempi. Kaikkihan eivät pysty vointinsa

vuoksi niihin mukaan lähtemään. Jokainen meistä vuorollaan tulemme vanhoiksi, ja odotamme että joku kurkistaisi joskus.

Kiitos kinkeritalon isäntävälle.

TEKSTI KIRSTI KOSKINEN
KUVAT AUNE TURUNEN JA
ARJA YLHÄVAARA-PERENDI

Wanhat kuvat

Opettaja Rauha Aulaksella oli tapana kutsua aina keväisin koulunsa päättävät IV luokan oppilaat kotiinsa pieneen juhlahetkeen, johon kuului tarjoilun lisäksi ohjelmaa ja pelejä. Oppilaat kirjoittivat opettajan päiväkirjaan nimensä ja kiitoksensa opettajalle. Toukokuun 5. päivänä 1932 kutsuttuina olivat: Kuvassa ylh. vasemmalta: Hilma Lestelin, Tyyne Pienonen, Aune Tikander, Aili Lestelin, Saara Friman, opettaja Aulas, Joel Niemelä, Yrjö Mattila, edessä vas.: Taimi Nieminen, Uuno Ekholm, Väinö Mäkinen, Martti Koskinen

KUVA: TAPIO LEINON ARKISTOT

VAPPUNA 1932

Rauha Aulas kirjoitti

”Jokamiehen päiväkirjaan” näin:

Sangen aurinkoinen päivä. Varsin hiljaista. Ei näe täällä vappukukkia eikä ylioppilaslakkeja enempi kuin muutaakaan vappuun viittaavaa. Onhan sentään tyhjä pullo tyhjine laseineen tuossa pöydällä. Sisältö oli sokerivettä muistuttavaa, tarkoitettu simaksi. Sitä nautittiin tässä luonnon sylissä (veranalla) pähkinän kokoisten vehnäpullien kera. Valma ja Marjatta ovat syventyneet romaaneihin. Minä yritin syven-

tyä tieteeseen, mutta pinnalle jäin. Pertti ja Erkki ovat sähköpylvään nostossa. Jossain Könnön pellolla kaatui nim. aamupäivällä sähköpylväs, aiheuttaen luonnollisesti vähän häiriötä, toivottavasti ei mitään vauriota. Pastori, kirkkoherra Riihimäki oli pitämässä hartaushetken kello kahdeltatoista.

Lunta näkyy vielä jonkun verran siellä ja toisen verran täällä. Jäät ovat vielä liikukumattomina, mutta ei houkuttelevina, paikoillaan. Lämmin lounatuuli hiljalleen puhaltelee.

Rauha Aulaksen ”Jokamiehen päiväkirjat” TAPIO LEINON ARKISTOT

Siviilikriisinhallintaa Acehissa 2005 - 2006

Kirjoittaja oli Acehissa elokuusta 2005 ke-säkuuhun 2006 valvontaryhmän johtajana Takengonissa, ja esikuntatehtävissä Banda Acehissa.

Taustaa Aceh on Indonesiaan kuuluva erityisalue Sumatran saaren luoteisosassa. Alueen vanha historia on ollut perinteikäs ja sen piirteet ovat säilyneet kulttuurissa vahvoina. Acehin sulttaanikunta oli 1600-luvun alussa vaurain ja sivistynein valtio Malakan salmen alueella. Maan osa kuuluu yhteen väestörikkaimmista islamilaisen uskonnon tunnustavista maista. Erityisesti juuri Acehin maakunnassa Sharia-laki on vahvasti esillä jokapäiväisessä elämässä.

Indonesiaan kuuluva niemimaa on kuuluisa kauniista ja yhdestä Aasia laajimmista sademetsäalueista. Alueella on runsaat öljy- ja kaasuesiintymät ja öljyä portaan mm. Acehin alueelta. Paitsi energiansa vuoksi alue on merkittävä strategisesti. Meri- ja ilmaliikenteen kannalta Aceh ja salmen pohjoispuolella sijaitseva Malesian niemimaa muodostaa strategisen kapeikon ja siksi sekä Indonesian valtio että muut ympäristövaltiot ovat olleet mitä suurimmassa määrin kiinnostuneita Acehin kohtalosta. Kapeikon kautta merenkulku ohjautuu Aasiaan.

Acehissa oli taisteltu itsenäisyyden puolesta yli kolmekymmentä vuotta.

2000 luvun alkupuolella oli aloitettu tunnusteluja rauhansopimuksen aikaansaamiseksi. Vuoden 2002 aikana käytiin neuvotteluja, joiden pohjalta syntyi ensimmäinen alustava sopimus joulukuun 12.päivänä hallituksen ja sissiliikkeen GAM välillä. CoHA, (Cessation of Hostilities Agreement) oli sopimus, jolla tuli lopettaa vihollisuudet hallituksen ja GAMin välillä. Se käsitti 9

kohtaa, jotka jakaantuivat neljään pääaiheeseen: turvallisuus, humanitaarinen avustus, uudelleen rakentaminen ja siviilihallinnon reformi. Sopimus romahti luottamuksen puutteeseen ja osapuolten tekemiin julkaisuihin.

Joulukuun 26. päivä 2004 tapahtui kaikkien tietoisuuteen iskevä Tsunami. Erään tilaston mukaan 129 000 kuoli, 37 000 katosi. Sen mukana tuhoutui paitsi esimerkiksi Banda Acehin kaupungin infrastruktuuri kuten viemärijärjestelmä, talot ja katuja myös maanomistuksesta kertovat asiakirjat. GAM julisti yksipuolisen tulitauon ja maakunta avattiin avustusjärjestöille. Samaan aikaa myös hallituksen piirissä oli tapahtunut poliittinen muutos.

Tsunamin tuhoa Banda Acehin kaupungissa, kuva Kalevi Liesinen

Presidentti Martti Ahtisaari aloitti neuvottelut 27.-29.1.2005 ja viisivaiheisen vaikeiden neuvottelujen tuloksena elokuun 15. päivä 2005 allekirjoitettiin rauhansopimus Helsingissä.

GAM:in johto asui siihen aikaan Ruotissa, josta syntyi mielenkiintoisia näkökulmia. Neuvottelujen kannalta positiiviseksi voidaan todeta, että johtajat olivat turvassa ja tavoitettavissa, järjestelyt olivat helppoja, paikallinen painostus ei kohdistunut neuvottelijoihin ja ”kaukaa saa yleisnäkemyk-

sen”. Toisaalta epäilyksiä aiheutti pitkä etäisyys sissiliikkeeseen; oli epävarmaa painaako ulkomailla olevien sana paikan päällä, tuliko tunne, että ”toisen housuilla on helppo istua tuleen”. Johtajilla eivät myöskään kentän yksityiskohdat olleet täysin tiedossa ja paikallisten henkistä tahtotilaa oli vaikea seurata.

Jo 15. syyskuuta 2005 aloitti toimintansa rauhansopimuksen toimeenpanoa valvova organisaatio AMM (The Aceh Monitoring Mission). Siihen osallistui maita Euroopan Unionista sekä Norja, Sveitsi, Taimaa, Filippiinit, Singapore, Malesia ja Brunei Darussalam. Puolet organisaatiosta oli Eurooppalaisista maista ja puolet ASEAN maista, operatiivinen johtaja tuli Hollannista. Suomalaisten panos oli merkittävä aseiden keräämisvaiheessa sekä valvontaryhmissä ja esikunnassa. Tarkkailijaorganisaation vahvuus oli operaation alussa lähes 100 henkeä. Alue jaettiin 5-7 tarkkailijan valvomiin 10 alueeseen ja valmistelut alkoivat 15.8.2005 ja varsinaiset tarkkailijat saapuivat 15.9.2005.

Sopimus MoU (Memorandum of Understanding) käsitti sekä väkivaltaisuuksien lopettamispykälät että myös pyrkimyksen yhteiskunnan normalisointiin. Kaikkien vihollisuuksien on loputtava viimeistään sopimuksen allekirjoitukseen. Acehille taatiin erityinen autonominen asema, ihmisten juridinen asema parani, oikeus omaan talouteen sekä laillisiin ja oikeudellisiin järjestelmiin taatiin. Acehille hyväksyttiin perustettavaksi poliittisia puolueita. Armahdus taatiin GAMin jäsenille. 3000 GAM – jäsentä riisutaan aseista ja kotiutetaan sekä sulautetaan yhteiskuntaan. 840 asetta

kerätään pois ja tuhotaan. Hallitus vähentää joukkoja siten, että Acehissa saa olla 14700 organisaatioon kuuluvaa sotilasta, 9100 organisaatioon kuuluvaa poliisia ja näiden pitää kunnioittaa ihmisoikeuksia, samalla kun erikoisjoukot poistetaan alueelta. Lisäksi käynnistetään paikallishallinnon edellyttämien lakien valmistelut sekä maaherran ja kuvernöörien vaalien valmistelut sekä aloitetaan entisten GAM:n jäsenten ja muiden kriisissä kärsineiden ihmisten sosiaalinen avustaminen.

Alkuvaiheen keskeisenä tehtävänä oli sissiliikkeen riisuminen aseista, jota varten oli erityinen ryhmä, joka kiersi valmistelemaan keräyksen, keräsi aseet ja tuhosi ne. Aseiden kokoaminen alkoi syksyllä ja saatettiin päätökseen joulukuussa 2005. Viimeisenä luovuttivat keskeisen Takengonin vuoristoalueen sissit, jota pidettiin yhtenä sissiliikkeen sydänalueista.

Sisseiltä pois kerättyjä aseita, kuva Kalevi Liesinen

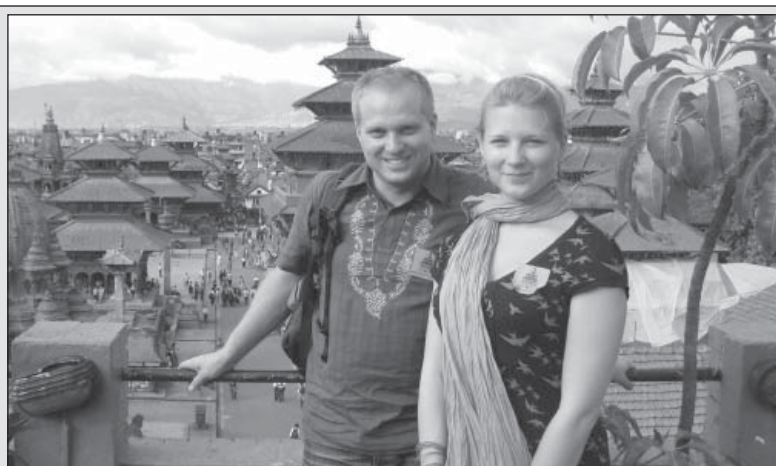
Aseet tuhottiin ja armeija vei ne romuksi, kuva Kalevi Liesinen

Aseiden poistaminen muodostui käänne-teen tekeväksi vaiheeksi. Asenteet lientyivät ja avoimuus ja luottamus lisääntyivät

osapuolten välillä. Tarkkailuorganisaatioissa tämä koettiin hälytyksen omaisten partiointien vähenemisenä ja partiot saattoivat liikkua jopa ilman poliisisuojasta, jota ilman ei yleensä liikuttu. Myös yhteydenpito eri osapuolten välillä vakiintui. Samaan aikaan viranomaisten, poliisi- ja sotilasjohdon koulutus alkoi vaikuttaa, joka vaikutti erityisesti ihmisoikeuksien parempaan noudattamiseen.

Helmikuussa 2006 myös ongelmallinen Militiajohto (antiseptist group) alkoi lähestyä AMM:a, avustusrahat kiinnostivat myös heitä. Militiaryhmä oli toiminut sissiliikkeen ja hallituksen toimintojen välissä ja liikkeellä oli erittäin pelottava maine kansalaisten keskuudessa. Aseiden riisunnan yhteydessä militiaryhmän johtaja oli avoimesti hallituksen johdon mukana.

Seuraavassa osassa tarkastellaan sopimuksen valvontaa sekä siviilikriisinhallinnan ongelmia.

Laura ja Mika Hämäläinen kertoo lähetystyöstä Nepalissa

Aika: ma 23.4.2012 klo 18.00

Paikka: Putkilahden Koulupuisto, Vespuolentie 1977 B, Putkilahi

Järjestää: Putkilahden lähetyspiiri

Tervetuloa!

HANKI UUDET JÄTEASTIAT MEILTÄ KOTIIN TOIMITETTUINA

600 ltr

240 ltr

- ◇ JÄTTEENKULJETUS
- ◇ VAIHTOLAVAT
- ◇ LOKAHUOLTO
- ◇ VIEMÄREIDEN AVAUKSET
- ◇ JÄTEHUOLTOTUOTTEIDEN MYYNTI

SIHVARI OY

www.sihvari.fi, info@sihvari

Puh. 010 525 1640

Osa II

Valvonta Valvonta suoritettiin tarkkailu- asemilta partioimalla maakunnassa ja tava- ten ihmisiä ja kuunnellen heidän tuntojaan ja ongelmiaan. Samalla tavattiin kuntien virkamiehiä ja paikallisia poliiseja. Tavallisia kyläihmisiä pyrittiin kohtaamaan partio- matkojen yhteydessä kahviloissa ja tapahtu- missa ja avustusleireillä. Tämän kirjoittaja kävi ainakin kymmenissä häissä, joissa ihmi- set juhlivat vapautuneesti myös syntynyttä rauhantilaa.

Tapaamisten yhteydessä yksittäiset ihmi- set hakeutuivat valittamaan ja kertomaan ihmisoikeusloukkauksista ja kokemistaan hallituksen joukkojen aiheuttamista vääryyk- sistä. Huomattava työpanos kohdistettiin GAMin jäseniin, joita pyrittiin auttamaan neuvoilla ja ohjeilla. Tällaisia partiomatkoja ajettiin maakunnassa mm. Takengonin alu- eella 3 kuukaudessa noin 100 000 km!. Saa- dut havainnot ja tiedot koottiin ja käsiteltiin kahden johtoportaan tasolla. Toisena oli meikäläistä lääniporrasta vastaava taso. Siinä oli edustettuna maaherrat, läänin poliisin ja

armeijan paikallinen ylin johto sekä alueel- liset sissijohtajat. Tähän kuului avustusten jakaminen, hallinnolliset asiat, virkamiehiä kohtaan tehtyjen kantelujen käsittely, väki- valtaisuuksia pakoon lähteneiden kansalais- ten paluu ja näiden muodostamien leirien asioiden huolehtiminen jne. Nämä koko- ukset muodostivat hyvin tärkeän foorumin luottamuksen ja yhteisen elämän muodon lisäämiseksi.

Välittömästi suoraan turvallisuuteen liittyvät asiat käsiteltiin erikseen turval- lisuudesta vastaavien johtajien kanssa ja siinä käytiin lävitse jokainen tietoon tullut välikohtaus. Nämä kokoukset olivat välillä kovinkin värikkäitä. Eräissäkin kokouksessa tuli kirjoittajan kirjaimellisesti irrottaa sissi- johtaja ja poliisikomentaja toisistaan. Tulkki kieltäytyi kääntämästä osapuolten toisistaan lausumia luonnehdintoja!

Kyläläisten tapaamisten lisäksi tarkkaili- jaryhmän edustajat olivat yhteydessä uskon- nollisiin johtajiin, jotka muodostivat tärkeän kanavan tiedotuksessa. Samoin osallistuttiin jopa rock-konserttiin, joka pidettiin rauhan- sopimuksen tiedottamiseksi ympäri maa-

kuntaa. Mielenkiintoisena yksityiskohtana oli, että paikallinen uskonnollinen johtaja avasi konsertin koraania lukemalla ja siu- naamalla osallistuvat nuoret ja siinä samassa meidät muutkin. Konsertti päättyi myös uskonnollisen johtajan siunaamisrukouk- seen, jonka jälkeen nuori konserttiväki pois- tui hiljalleen koteihinsa.

Valvontaryhmät raportoivat havaintonsa ja tietonsa sekä edellä mainitun kokouksen tulokset Banda Acehissa olevaan esikuntaan. Siellä asioita käsiteltiin AMM:n johtajan johdolla kerran viikossa kokoontuvassa toi- mikunnassa, jossa oli sekä hallituksen että sissiliikkeen korkeimmat johtajat. Esikunta muodosti yhteenvedot ja ne jaettiin EU:n ASE:n maiden sekä YK:n käyttöön. Tär- keää koko operaatioon kannalta oli, että näistä kokouksista tiedotettiin säännöllisesti mediassa. Käytäntö oli tärkeä, koska se välitti kansalaisille kuvan prosessin jatkuvuudesta ja halusta toteuttaa sopimus huolimatta väli- kohtauksista ja muista ongelmista.

Mitä tarkkailija koki? Mieleen on pai- nunut vaikeus, jolla osapuolten luottamus toisiinsa ja toisaalta valvontaorganisaatioon saadaan muodostumaan. Siihen kuuluu aivan oleellisena osana osapuolten sitoutu- minen prosessiin. Sitoutumisesta tuli joh- tajien kertoa jatkuvasti kansalle ja toiselle osapuolelle. Varsinkin silloin, kun jollakin alueella tapahtui väkivaltaisuuksia, joissa erityisesti aseeton entinen sissi sattui ole- maan kohteena, oli sovittelu käynnistettävä nopeasti. Silloin tuli nopeasti osapuolien todeta mediassa, että edelleen on sitouduttu rauhanprosessiin, ja että tällaista väkivaltai-

*Kirjoittaja vieraana häissä,
kuva Ossi Kettunen*

suutta ei suvaita. Myös viranomaista rangaitiin tavalla tai toisella, jos hän oli osapuolena ihmisoikeuden vastaisessa toiminnassa. Ylintä johtoa vaihdettiin ja poliisien ja kansalaisten välisiä riitoja selvitettiin tarkokkaasti. Riitoja ei ollut ainoastaan viranomaisten ja sissien välillä vaan myös sissien ja kyläläisten välillä. Samoin viranomaisten toiminnasta kyläläisiä kohtaan tuli valituksia ja niitä selviteltiin.

Valvontaorganisaatiolta edellytettiin läpinäkyvyyttä, tasapuolisuutta, kykyä puuttua inhimillisiin ongelmiin ja väkivaltaisuuksiin tuomalla ne turvallisuudesta vastaavien henkilöiden tietoisuuteen ja edellyttämällä niiden asiallista käsittelyä. Molemmat osa-

puolet tarkkailivat herkeämättä valvontaorganisaatiota ja sen puolueettomuutta testattiin. Motoksi tuli, että ”AMM:n toiminnan salaisuus on, että sillä ei ole salaisuuksia”.

Mandaatti ei sisältänyt varsinaista oikeudellista toimintaa, se oli hallituksen tehtävä, mutta jo yhteinen viikoittainen kokoontuminen rauhoitti tilannetta osapuolten välillä ja välillä varsin värikäs ja kiivaskin keskustelu auttoi purkamaan paineita. Suomalainen tarkkailija kohtasi myös kulttuurien eron. Siellä koki sekä inhimillisen elämän synkät värit että elämän ilon, joka kumpusi niin lapsista kuin perheistäkin. Kulttuuri tuli kohdata ja pyrkiä sopeutumaan siihen. Kaikkea ei voinut eikä tarvinnutkaan

hyväksyä, mutta perusvirtaa ei voinut eikä saanut pyrkiä muuttamaan. Ihmiset ymmärsivät hyvin eurooppalaisen erilaisuutemme. Erityisesti suomalaiset olivat luonnollisesti arvossa. Meitä haastateltiin radiossa, pyydettiin esiintymään opettajille, yliopistoon jne. On suorastaan vaikea kuvailla presidentti Ahtisaarta kohtaan osoitettua arvostusta.

Tämä päivä Presidentti Martti Ahtisaaren johtama CMI yhdistys on määrännyt prikaatikenraali Jaakko Oksasen Indonesian maakohtaiseksi koordinaattoriksi, jonka tehtävänä on edelleen koordinoida ja valvoa sopimuksen toimeenpanoa. Tällaisia edelleen neuvottelujen alla olevia kysymyksiä ovat esimerkiksi sopimuksessa todettujen poliittisten puolueiden rakentaminen ja vaalien toteuttaminen sovitulla tavalla. Samoin energiavarojen jakoon liittyvät kysymykset sekä ihmisoikeuskysymykset ovat tärkeitä. Esimerkkinä ratkaisemattomista kysymyksistä voidaan todeta, että sopimus piti sisällään ns. sovitustenmenettelyn, jota ei vielä ole kyetty toteuttamaan, koska tapahtumista on kulunut liian vähän aikaa. Aceh on kuitenkin rauhoittunut ja sen talous ja yhteiskunta on kehittynyt harppauksin eteenpäin, kriisinhallintaprosessi on onnistunut. Kohta on aika päättää projekti.

OSSI KETTUNEN
EVERSTI EVP.

Suomenlinnan Rannikkorykmentin komentaja, kaksi kertaa YK tehtävissä, Viron sotilasjohdon rannikkopuolustuksen asiantuntijana, sekä viimeksi Aceh – projektissa, nyt kalassa.

Kirjoittaja takana, keltainen liivi päällä!
kuva Ossi Kettunen

Kaksi sissijohtajaa vasemmalla, tapaamisessa käsiteltiin sissien yhteiskuntaan sijoittamista, kuva Ossi Kettunen

LÄHETTÄJÄ:
PUTKILAHDEN KYLÄLEHTI
VESPUOLENTIE 1977 B1
41870 PUTKILAHTI, FINLAND

CUTRIN

PARTURI - KAMPAAMO

Jovi & Jaikku

JENNA: ☎ 050 528 5612

NOORA: ☎ 041 505 6317

HEIDI: ☎ 040 353 3015

MARTINPOLKU 13C19
41800 KORPILAHTI

MYÖS RAKENNEKYNNET!

LM-SÄHKÖ

Korpilahdentie 808

19920 Pappinen

☎ 0400 476 559

- ▶ sähköasennukset
- ▶ teleasennukset
- ▶ sähkösuunnittelu

SÄHKÖ-HENKKA OY

Sähköurakointi ja antenniasennukset

Kariharjuntie 9, 19650 Joutsa
Henkka: 0400 643 448

www.sahko-henkka.fi

**Tervetuloa palvelemaan
Korpilahden Osuuspankkiin**

Aukioloaikamme

ma - ke, ja pe klo 9 - 15.45 ja to 9 - 16.30

Korpilahden Osuuspankin puhelinpalvelu 010 254 5101
Tiilit, kortit, säästäminen, sijoittaminen, lainaneuvonta

Yritysten maksuliikeneuvonta 010 005 151

Myyntipäällikkö Marja-Liisa Nieminen 010 254 5155
Notariaattiasiantuntija Reijo Säkkinen 010 254 5150
Toimitusjohtaja Tuomas Kupsala 010 254 5160

op.fi verkkopalvelu www.op.fi
Verkkopalveluneuvonta 0100 0500

Vahinkovakuutukset Pohjola 0303 0303

KORPILAHDEN

Osuuspankki

HPN-Pelti

rakennuspeltityöt
ammattitaidolla

0500 615263

www.hpn-pelti.fi/
Koppelkalliontie 1 B 9
41800 Korpilahti

Referensikohde Putkilahdessa:
Koulupuiston uusi katto (2004)

**KORPILAHDEN
APTEEKKI**

p. (014) 821 775
Avoinna:
ma - pe 9 - 17
la 9 - 13

**LUHANGAN
SIVUAPTEEKKI**

p. (014) 877 271
Avoinna:
ma - pe 9.30 - 16.00
www.korpilahdenapteekki.fi

Paikallista Palvelua!

- Päivittäistavarat
- Seo automaatti: bensiini, polttoöljy ja diesel
- Puutarhatuotteet
- Ravintola Uppotukista keittolounas klo 11-14 (avoinna arkisin klo 9-15)
- Internet asiakaskäytössä
- Matkahuolto, noutopiste
- Asiamiesposti

Tervetuloa!

Palvelemme: ma-pe 9-18, la 9-16, su 12-16

Ravintola
UPPOTUKKI

MARKET LUHANKA

Rantatie 1, Luhanka puh. 040 865 3117

